Δεξιότητες Καθημερινής Ζωής: Καθημερινές δραστηριότητες

Ηλιοπούλου Μάρθα, misparth@hotmail.gr

Θεωρητικό Υπόβαθρο
Δεξιότητες Καθημερινής Ζωής

Οι δραστηριότητες καθημερινής ζωής είναι ένας τομέας λειτουργικής απασχόλησης. Η έννοια λειτουργικότητα αναφέρεται στη δυνατότητα ανεξαρτητοποίησης ενός ατόμου με νοητική υστέρηση κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων.

Οι δεξιότητες ζωής είναι οι ικανότητες που συμβάλλουν σε μία παραγωγική και γεμάτη ικανοποίηση ζωή. Συγκεκριμένα, πρόκειται για το σύνολο των στάσεων που δίνουν τη δυνατότητα επιτυχούς προσαρμογής σε διάφορες καταστάσεις και προκλήσεις της καθημερινότητας.

Οι δεξιότητες αυτές είναι χρήσιμες σε όλες τις ηλικίες και τους τομείς της ζωής και μπορούν να αναπτυχθούν καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής με την κατάλληλη εκπαίδευση (Heller, Miller, & Factor, 1999).

Είδη Δεξιοτήτων Καθημερινής Ζωής

Δεξιότητες ανάπτυξης προσωπικής ταυτότητας: πρόκειται για τις δεξιότητες που βοηθούν στο να χτιστεί μία ισορροπημένη προσωπικότητα. Απαιτείται θετική αυτοεικόνα και υψηλή αυτοεκτίμηση. Προκειμένου να αναπτυχθούν τα παραπάνω, χρειάζεται η παρουσία των παρακάτω παραγόντων:

- Αποδοχή προσωπικής ευθύνης
- Διαχείριση άγχους (Δελλασούδας, 2008).

Δεξιότητες διαπροσωπικής επικοινωνίας: πρόκειται για δεξιότητες που βοηθούν στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων. Για τον λόγο αυτό, απαιτείται η ύπαρξη καλής επικοινωνίας και κατανόησης των αναγκών των άλλων, τα οποία είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν όταν υπάρχουν οι ακόλουθες δεξιότητες:

- Καλή ακρόαση
- Διαχείριση συναισθημάτων
- Επίλυση συγκρούσεων (Gordon, 1999).

Δεξιότητες αντιμετώπισης προβλημάτων: πρόκειται για δεξιότητες που συνεισφέρουν στη διαχείριση διαφόρων προβλημάτων. Η αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών προϋποθέτει την υλοποίηση ορισμένων βημάτων τα οποία είναι:

- Κατανόηση προβλήματος
- Συγκέντρωση εναλλακτικών προτάσεων
- Αξιολόγηση εναλλακτικών προτάσεων
- Επιλογή κατάλληλης λύσης
- Λήψη απόφασης
- Αξιολόγηση
- Επανακαθορισμός (Ζώνιου-Σιδέρη, 2011).

Εμπόδια Ανάπτυξης Δεξιοτήτων Καθημερινής Ζωής

Η απόκτηση αυτονομίας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων καθημερινής ζωής. Προκειμένου να επιτευχθεί η αυτονομία από ένα άτομο με νοητική υστέρηση, χρειάζεται να αντιμετωπιστούν όλες οι δυσκολίες που εντοπίζονται στο ευρύτερο περιβάλλον του.

Επίσης, το εκπαιδευτικό πλαίσιο απαιτείται να παρέχει πρακτικές επίλυσης καθημερινών δυσκολιών, έτσι ώστε τα άτομα να είναι ικανά να αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους και να εκφράζουν ελεύθερα ό,τι επιθυμούν (Nota, Ferrari, Soresi, & Wehmeyer, 2007; Tonkens & Weijers, 1999).

Βέβαια, υπάρχουν ορισμένα εμπόδια που επηρεάζουν την πορεία προς αυτενέργεια και αυτονομία τα οποία είναι τα εξής:

- Χαμηλό αυτοσυναίσθημα
- Παρουσία ενός εξωτερικού σημείου ελέγχου
- Ελλιπής μεταγνώση
- Ελλιπείς δεξιότητες θέσπισης στόχων και λήψης πρωτοβουλιών
- Έλλειψη αυτογνωσίας
- Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, λοιπόν, οφείλει να εστιάζει στην ανάπτυξη της ικανότητας για αυτοαξιολόγηση, αυτενέργεια και μεταγνώση ώστε να ενισχυθεί η αυτονομία των ατόμων με νοητική υστέρηση. Καταλήγοντας, οι δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης, οι κοινωνικές δεξιότητες και βασικές δεξιότητες όπως είναι οι αισθητηριακές, οι κινητικές, οι γνωστικές κ.ά. είναι απαραίτητες για την ομαλή ένταξη των ατόμων με περιορισμένες δυνατότητες αυτονομίας στην κοινωνία (Κυπριωτάκη, 2008, Nota et al., 2007; Tonkens & Weijers, 1999; ΥΠΕΠΘ, 2000).

Μεθοδολογία Έρευνας

Αρχική αξιολόγηση για την ενημέρωση του φακέλου του μαθητή και των γονέων αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, αξιοποιήθηκε το Detroit test μαθησιακής επάρκειας, το οποίο έχει ως σκοπό τη μέτρηση της μαθησιακής επάρκειας των παιδιών προκειμένου να δομηθούν ολοκληρωμένα προφίλ πάνω στα οποία θα στηριχθεί ο σχεδιασμός παιδαγωγικών παρεμβάσεων.

Ο σχεδιασμός του παρόντος υλικού βασίστηκε σε μία διδακτική μεθοδολογία η οποία περιλαμβάνει κοινωνικές ιστορίες, οπτικό υλικό και ανάλυση των βημάτων της εργασίας που απαιτείται προς επίτευξη του εκπαιδευτικού σκοπού.

Η μέθοδος ανάπτυξης των δεξιοτήτων περιελάμβανε μία σειρά από διδακτικές στρατηγικές όπως είναι η άμεση διδασκαλία για την προσέγγιση των στόχων του διδακτικού υλικού. Ταυτόχρονα, αξιοποιείται η μέθοδος της υποδειγματικής διδασκαλίας, της αναγνώρισης και της εμπέδωσης μέσω κοινωνικών ιστοριών, καρτών, ιστοριών με κοινωνικές καταστάσεις και λιστών ελέγχου.

Εφαρμογή και επαναξιολόγηση ύστερα από τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν με τη μορφή ερωτηματολογίων σε δέκα (10) εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές (ποσοτική έρευνα), καθώς και μέσω εξωτερικών προγραμμάτων, της κοινωνικής λέσχης και του βαθμού εμπλοκής των μαθητών σε καθημερινές δραστηριότητες. Τόσο τα εξωτερικά προγράμματα όσο και η κοινωνική λέσχη δίνουν τη δυνατότητα σε παιδιά με ΔΑΦ και νοητική υστέρηση να αναπτύξουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, να δημιουργήσουν κοινωνικές σχέσεις (δεξιότητες φιλίας, διαχείριση διαφωνιών) και να εμπλουτίσουν τα ενδιαφέροντά τους. Τα παιδιά μπορούν να μάθουν τους βασικούς κανόνες κυκλοφοριακής αγωγής, τη διαχείριση χρημάτων και των απρόοπτων καταστάσεων, την οργάνωση του χρόνου και τη γενικότερη αυτονόμησή τους στην καθημερινή ζωή (super market, καφετέρια, μαγαζιά).

Σκοπός - Στόχοι

Σκοπός

- Σκοπός του συγκεκριμένου διδακτικού υλικού είναι η αυτόνομη διευθέτηση των καθημερινών αναγκών των μαθητών.

Στόχοι

- Οι επιμέρους στόχοι του διδακτικού υλικού είναι οι εξής:
- Καλύτερη αντίληψη των κοινωνικών καταστάσεων
- Μεγαλύτερη αυτονομία ως προς την εξυπηρέτηση
- Ανάπτυξη αυτο-οργάνωσης
- Ενίσχυση αυτοπεποίθησης

Δομή – Περιεχόμενο Υλικού

Δομή

- Το βιβλίο αποτελείται από κατηγοριοποιημένες ενότητες με βάση δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.
- Συμμετοχή σε εργασίες του σπιτιού
- Κυκλοφοριακή αγωγή
- Χρήση κυλιόμενης σκάλας και ανελκυστήρα
- Προετοιμασία σε δύσκολες συνθήκες (σεισμός, φωτιά, πρίζες, ημερομηνία λήξης τροφίμων, μπαλκόνι)
- Κατάλληλο ντύσιμο ανάλογα με την εποχή
- Βόλτα σε διάφορα μέρη (παντοπωλείο, μανάβικο, ζαχαροπλαστείο, φούρνος, φαρμακείο)

Περιεχόμενο

- Η μέθοδος ανάπτυξης των δεξιοτήτων περιελάμβανε μία σειρά από δραστηριότητες όπως είναι η άμεση διδασκαλία για την προσέγγιση των στόχων του διδακτικού υλικού. Ταυτόχρονα, αξιοποιείται η μέθοδος της υποδειγματικής διδασκαλίας, της αναγνώρισης και της εμπέδωσης μέσω κοινωνικών ιστοριών, καρτών, ιστοριών με κοινωνικές καταστάσεις και λιστών ελέγχου. Το συγκεκριμένο υλικό βασίζεται στη διαμόρφωση ενός προγράμματος παρέμβασης για μαθητές με νοητική υστέρηση και διαταραχή αυτιστικού φάσματος ηλικίας 8-17 ετών.

Εκπαιδευτικές Μέθοδοι και Εκπαιδευτικές Τεχνικές

Εκπαιδευτικές Μέθοδοι

- Άμεση διδασκαλία
- Υποδειγματική διδασκαλία
- Πολυαισθητηριακή διδασκαλία

Εκπαιδευτικές Τεχνικές

- Ανάλυση έργου
- Τεχνική βημάτων – Οπτικοποιημένες οδηγίες
- Παραδείγματα
- Βιωματικές δραστηριότητες

Στοιχεία Εφαρμογής

Ομάδα στόχου	**Διαγνώσεις παιδιών**	**Συχνότητα εφαρμογής**	**Περιγραφή εφαρμογής**
2 μαθητές 9 ετών με διάγνωση αυτισμού και 3 μαθητές 11 ετών με διάγνωση νοητικής υστέρησης	Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος/ Νοητική Υστέρηση Διάγνωση από κρατικούς φορείς	1-2 φορές την εβδομάδα για 3 μήνες, τη χρονική περίοδο 2021-2022 σε δομή ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης	1. Ατομική εργασία μαθητών για 45’ με βάση το ατομικό τους προφίλ. 2. Παρουσίαση θεωρίας έτσι ώστε να γίνουν σαφείς οι διδακτικοί στόχοι. 3. Αξιοποίηση πολυαισθητηριακής διδασκαλίας για την ενίσχυση των αισθητηριακών ερεθισμάτων. 4. Υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων με διαβαθμισμένη δυσκολία. 5. Αυτόνομη εργασία 6. Αυτο-αξιολόγηση - Ανατροφοδότηση

Καταγραφή Εφαρμογής

Είχε δοθεί έντυπο παρατήρησης έτσι ώστε να φανεί η αποτελεσματικότητα χρήσης του συγκεκριμένου υλικού καθώς και οι δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή αν υπήρξαν δραστηριότητες που δυσκόλεψαν περισσότερο τους μαθητές, προκειμένου να παρατηρηθεί αν χρειαζόταν κάποια αλλαγή η μαθησιακή διαδικασία. Η καταγραφή της εφαρμογής, όπως φαίνεται στον πίνακα 1, έδινε τη δυνατότητα κατανόησης των γνώσεων που αποκτήθηκαν και των αδυναμιών που προέκυψαν.

Πίνακας 1. Καταγραφή εφαρμογής

Ημερομηνία:		
Τομείς Μάθησης	Δεξιότητες-Ικανότητες	Πρόοδος
Σήμερα μου άρεσε:		
Σήμερα έμαθα:		
Θα προσπαθήσω να:		

Ανάλυση έργου με οπτικό βοήθημα

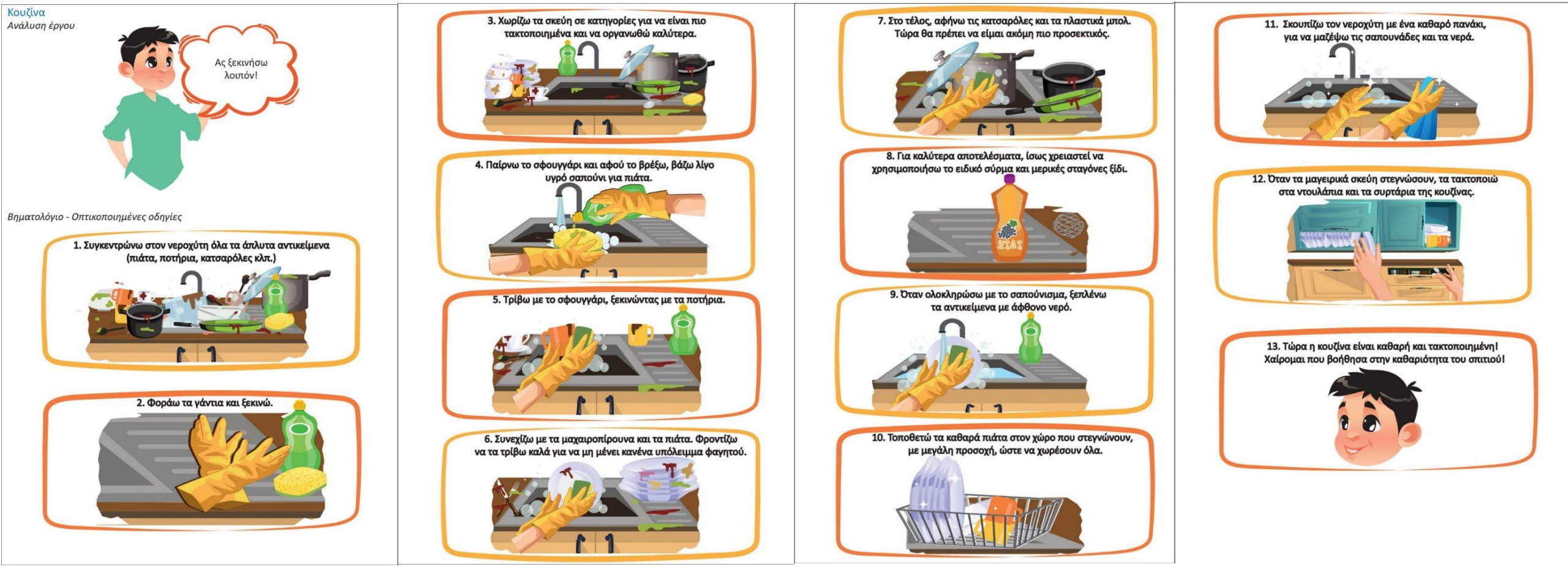

Βηματολόγιο

Δραστηριότητες εξάσκησης

Επισήμανση: Παρακάτω δίνεται το βηματολόγιο που πρέπει να ακολουθείς όταν βρίσκεσαι στην κουζίνα. Αντιστοίχισε τις εικόνες με την κάθε εντολή.

1. Συγκεντρώνω στον νεροχύτη όλα τα άπλυτα αντικείμενα (πιάτα, ποτήρια, κατσαρόλες κλπ.).
2. Φοράω τα γάντια μου και ξεκινώ!
3. Χωρίζω τα σκεύη σε κατηγορίες για να είναι πιο τακτοποιημένα και να οργανωθώ καλύτερα.
4. Παίρνω το σφουγγάρι και αφού το βρέξω, βάζω λίγο υγρό σαπούνι για πιάτα.
5. Τρίβω με το σφουγγάρι, ξεκινώντας με τα ποτήρια.
6. Συνεχίζω με τα μαχαιροπίρουνα και τα πιάτα. Φροντίζω να τα τρίβω καλά για να μη μένει κανένα υπόλειμμα φαγητού.
7. Στο τέλος, αφήνω τις κατσαρόλες και τα πλαστικά μπολ. Τώρα θα πρέπει να είμαι ακόμη πιο προσεκτικός.
8. Για καλύτερα αποτελέσματα, ίσως χρειαστεί να χρησιμοποιήσω το ειδικό σύρμα και μερικές σταγόνες ξίδι.
9. Όταν ολοκληρώσω με το σαπούνισμα, ξεπλένω τα αντικείμενα με άφθονο νερό.
10. Τοποθετώ τα καθαρά πιάτα στον χώρο που στεγνώνουν, με μεγάλη προσοχή, ώστε να χωρέσουν όλα.
11. Σκουπίζω τον νεροχύτη με ένα καθαρό πανάκι, για να μαζέψω τις σαπουνάδες και τα νερά.
12. Όταν τα μαγειρικά σκεύη στεγνώσουν, τα τακτοποιώ στα ντουλάπια και τα συρτάρια της κουζίνας.

13. Τώρα η κουζίνα είναι καθαρή και τακτοποιημένη! Χαίρομαι που βοήθησα στην καθαριότητα του σπιτιού!

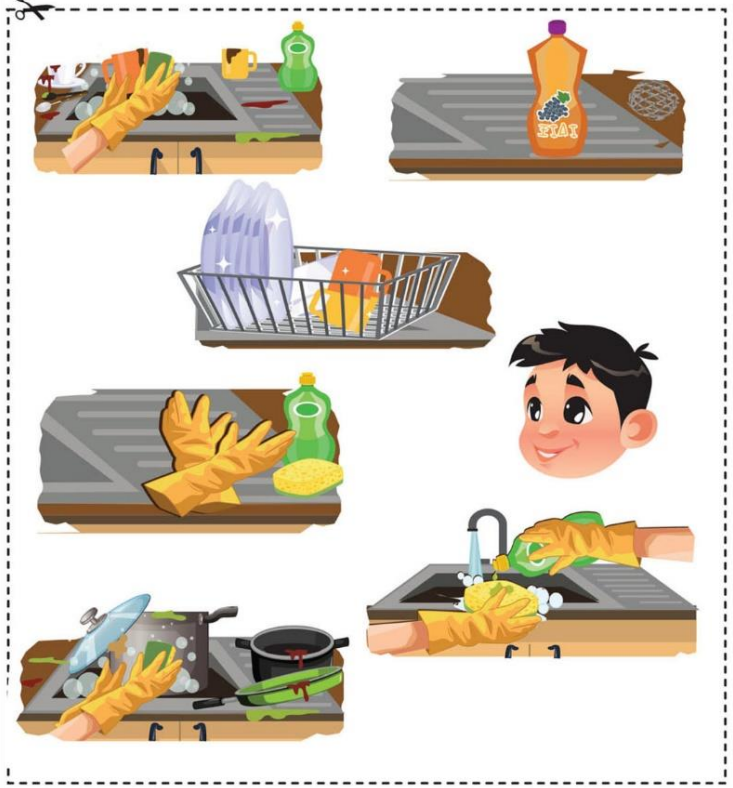

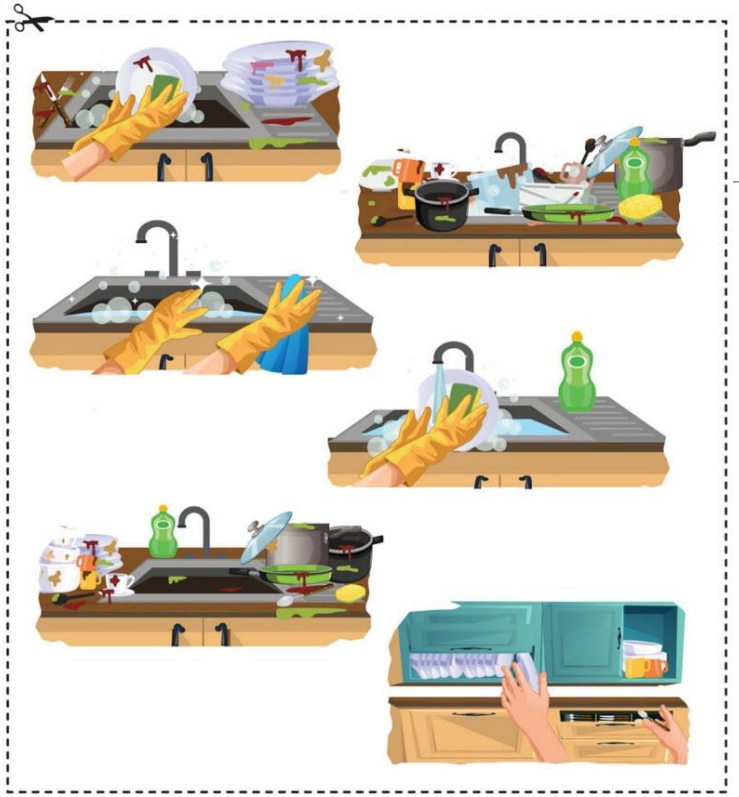

Επισήμανση: Παρακάτω δίνονται οι οπτικοποιημένες οδηγίες. Αντιστοίχισε τις εικόνες με το αντίστοιχο βηματολόγιο.

1. Συγκεντρώνω στον νεροχύτη όλα τα άπλυτα αντικείμενα (πιάτα, ποτήρια, κατσαρόλες κλπ.).
2. Φοράω τα γάντια μου και ξεκινώ!
3. Χωρίζω τα σκεύη σε κατηγορίες για να είναι πιο τακτοποιημένα και να οργανωθώ καλύτερα.
4. Παίρνω το σφουγγάρι και αφού το βρέξω, βάζω λίγο υγρό σαπούνι για πιάτα.
5. Τρίβω με το σφουγγάρι, ξεκινώντας με τα ποτήρια.
6. Συνεχίζω με τα μαχαιροπίρουνα και τα πιάτα. Φροντίζω να τα τρίβω καλά για να μη μένει κανένα υπόλειμμα φαγητού.
7. Στο τέλος, αφήνω τις κατσαρόλες και τα πλαστικά μπολ. Τώρα θα πρέπει να είμαι ακόμη πιο προσεκτικός.
8. Για καλύτερα αποτελέσματα, ίσως χρειαστεί να χρησιμοποιήσω το ειδικό σύρμα και μερικές σταγόνες ξίδι.
9. Όταν ολοκληρώσω με το σαπούνισμα, ξεπλένω τα αντικείμενα με άφθονο νερό.
10. Τοποθετώ τα καθαρά πιάτα στον χώρο που στεγνώνουν, με μεγάλη προσοχή, ώστε να χωρέσουν όλα.
11. Σκουπίζω τον νεροχύτη με ένα καθαρό πανάκι, για να μαζέψω τις σαπουνάδες και τα νερά.
12. Όταν τα μαγειρικά σκεύη στεγνώσουν, τα τακτοποιώ στα ντουλάπια και τα συρτάρια της κουζίνας.
13. Τώρα η κουζίνα είναι καθαρή και τακτοποιημένη! Χαίρομαι που βοήθησα στην καθαριότητα του σπιτιού!

Δραστηριότητες εμπέδωσης

Επισήμανση: Παρακάτω δίνεται το βηματολόγιο που πρέπει να ακολουθείς όταν βρίσκεσαι στην κουζίνα. Ζωγράφισε σχετικές εικόνες στα κενά πλαίσια.

1. Συγκεντρώνω στον νεροχύτη όλα τα άπλυτα αντικείμενα (πιάτα, ποτήρια, κατσαρόλες κλπ.).

2. Φοράω τα γάντια μου και ξεκινώ!

3. Χωρίζω τα σκεύη σε κατηγορίες για να είναι πιο τακτοποιημένα και να οργανωθώ καλύτερα.

4. Παίρνω το σφουγγάρι και αφού το βρέξω, βάζω λίγο υγρό σαπούνι για πιάτα.

5. Τρίβω με το σφουγγάρι, ξεκινώντας με τα ποτήρια.

6. Συνεχίζω με τα μαχαιροπίρουνα και τα πιάτα. Φροντίζω να τα τρίβω καλά για να μη μένει κανένα υπόλειμμα φαγητού.

7. Στο τέλος, αφήνω τις κατσαρόλες και τα πλαστικά μπολ. Τώρα θα πρέπει να είμαι ακόμη πιο προσεκτικός.

8. Για καλύτερα αποτελέσματα, ίσως χρειαστεί να χρησιμοποιήσω το ειδικό σύρμα και μερικές σταγόνες ξίδι.

9. Όταν ολοκληρώσω με το σαπούνισμα, ξεπλένω τα αντικείμενα με άφθονο νερό.

10. Τοποθετώ τα καθαρά πιάτα στον χώρο που στεγνώνουν, με μεγάλη προσοχή, ώστε να χωρέσουν όλα.

11. Σκουπίζω τον νεροχύτη με ένα καθαρό πανάκι, για να μαζέψω τις σαπουνάδες και τα νερά.

12. Όταν τα μαγειρικά σκεύη στεγνώσουν, τα τακτοποιώ στα ντουλάπια και τα συρτάρια της κουζίνας.

13. Τώρα η κουζίνα είναι καθαρή και τακτοποιημένη! Χαίρομαι που βοήθησα στην καθαριότητα του σπιτιού!

Επισήμανση: Παρακάτω δίνονται οπτικοποιημένες οδηγίες για τις εργασίες που πρέπει να ακολουθείς στην κουζίνα. Σημείωσε στα κενά πλαίσια τι δείχνουν οι οδηγίες αυτές.

Επισήμανση: Φαντάσου πως βρίσκεσαι στην κουζίνα του σπιτιού σου και χρειάζεται καθάρισμα. Ποια βήματα θα ακολουθήσεις για να γίνουν όλες οι δουλειές σωστά; Σημείωσε τα βήματα που θα ακολουθήσεις και ζωγράφισε τον εαυτό σου να τα πραγματοποιεί.

ΒΗΜΑΤΑ	ΖΩΓΡΑΦΙΑ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	

Ερωτηματολόγιο Μεθοδολογίας

Α΄ Μέρος: Προσωπικά στοιχεία

Α1. Ηλικία

25- 30	30-40	40-50	50-60

Α2. Φύλο

Άνδρας	
Γυναίκα	

Α3. Επίπεδο εκπαίδευσης

Απόφοιτος ΑΕΙ	
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών	
Κάτοχος διδακτορικού	

Α4. Δομή Ειδικής Αγωγής που εργάζεστε

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑΛ)	

Α5. Μαθησιακές διαταραχές

Με τι περιστατικά εργάζεστε;

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

Α6. Εμπειρία

Ποια είναι η εμπειρία σας με βάση τα περιστατικά στα οποία εργάζεστε;

1. 2-10 χρόνια
2. 10-20 χρόνια
3. 20-30 χρόνια
4. 30-40 χρόνια
5. Άλλο

Β΄ Μέρος: Δεξιότητες Καθημερινής Ζωής: Καθημερινές δραστηριότητες

Β1. Τι γνώσεις έχετε για τον τρόπο προσέγγισης των καθημερινών δραστηριοτήτων ενός παιδιού;

Άριστη γνώση	Πολύ καλή γνώση	Καλή γνώση

Β2. Έχετε λάβει εκπαίδευση/ επιμόρφωση σχετική με τη διαχείριση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής;

Ναι	
Όχι	

Β3. Σε πόσους μαθητές αξιοποιήσατε το παρόν διδακτικό υλικό;

1
2
3
4
5
Άλλο

Β4. Σε τι είδους περιστατικά αξιοποιήσατε το παρόν διδακτικό υλικό; Σημειώστε αναλυτικά.

Β5. Σε τι είδους σχολική μονάδα φοιτούν οι μαθητές;

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑΛ)	
Άλλο	

Β6. Σε ποιο βαθμό σας βοήθησε το διδακτικό υλικό «Δεξιότητες Καθημερινής Ζωής: Καθημερινές δραστηριότητες»; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β7. Το πρώτο μέρος του διδακτικού υλικού διαμορφώθηκε με βάση την κατανομή των εργασιών του σπιτιού μέσω της οπτικοποίησης. Πώς σας φάνηκε αυτός ο τρόπος προσέγγισης; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β8. Πώς θα αξιολογούσατε τις ενότητες που αφορούσαν την κυκλοφοριακή αγωγή και τη χρήση κυλιόμενης σκάλας και ανελκυστήρα;

Δυσνόητες	Κατανοητές	Ενδιαφέρουσες

Β9. Προσαρμόστηκε το παιδί εύκολα στην προετοιμασία σε περίπτωση σεισμού ή φωτιάς;

1	2	3	4	5

Β10. Σε ποιο βαθμό συνέβαλε το βοηθητικό υλικό που αφορούσε το ντύσιμο; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β11. Πόσο βοήθησε το γεγονός πως υπήρχαν συμβουλές για τον πώς να δρουν τα παιδιά όταν πηγαίνουν σε διάφορα μέρη; Επιλέγετε από το 1-5 (1=καθόλου, 2=λίγο, 3= αρκετά, 4=πολύ 5=πάρα πολύ).

1	2	3	4	5

Β12. Τι χαρακτηριστικά του βρήκατε χρήσιμα; Σημειώστε παρακάτω αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β13. Τι θα αλλάζατε; Σημειώστε παρακάτω αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β14. Ποιοι τομείς θεωρείτε ότι ενισχύθηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό;

Αντίληψη των κοινωνικών καταστάσεων	
Αυτοπεποίθηση	
Αυτοεξυπηρέτηση	
Αυτο-οργάνωση	
Άλλο	

Β15. Πώς βρήκαν το υλικό τα παιδιά;

Ωραίο	Ενδιαφέρον	Βαρετό

Β16. Μετά τη χρήση του υλικού, τι αλλαγές παρατηρήσατε στις δεξιότητες του παιδιού; Σημειώστε αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β17. Θα χρησιμοποιήσετε ξανά το συγκεκριμένο υλικό στο μέλλον; Αν ναι, σε τι είδους περιστατικά πιστεύετε ότι θα ανταποκρινόταν; Σημειώστε αναλυτικά.

.....
.....
.....
.....
.....

Β18. Θα προτείνατε το παρόν διδακτικό υλικό για χρήση σε κάποιον συνάδελφο-γνωστό σας;

ΝΑΙ	
ΟΧΙ	
ΙΣΩΣ	

Σε περίπτωση που έχετε να επισημάνετε περαιτέρω σχόλια ή παρατηρήσεις σημειώστε εδώ.

.....
.....
.....

Ευχαριστούμε πολύ για τη συμμετοχή σας!

Αποτελέσματα

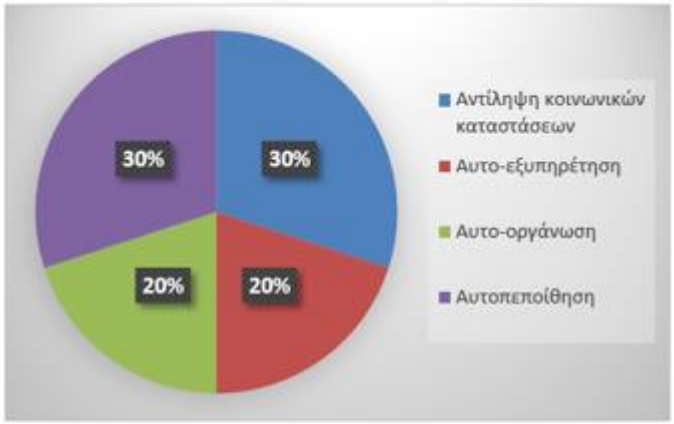

Σχήμα 1. Τομείς ενίσχυσης σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές

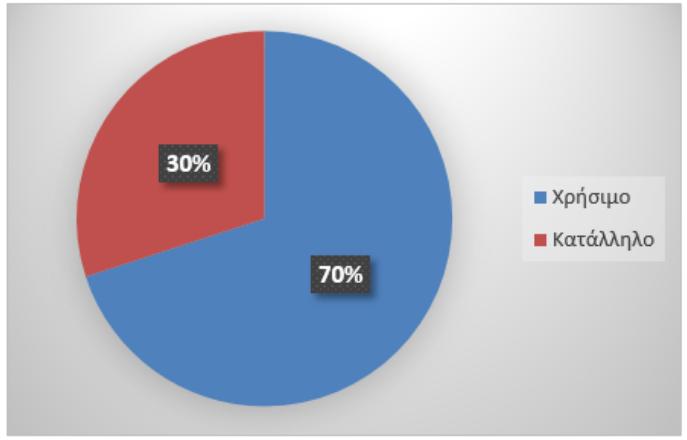

Σχήμα 2. Χρησιμότητα διδακτικού υλικού

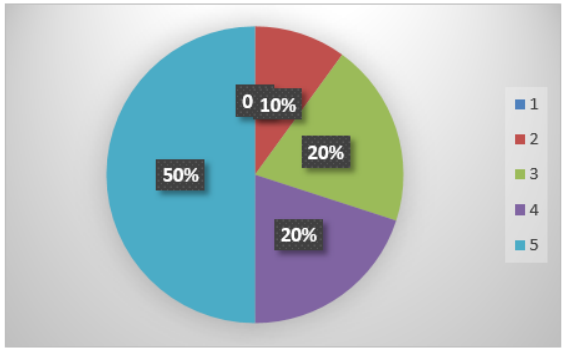

Σχήμα 3. Βαθμός βοήθειας δραστηριοτήτων σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές

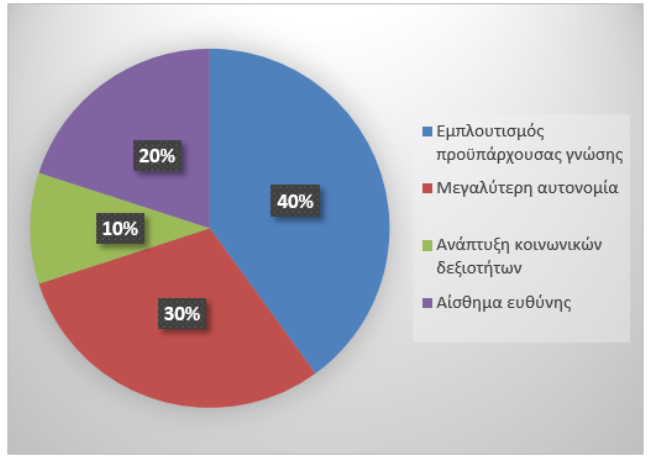

Σχήμα 4. Αλλαγές ύστερα από τη χρήση του υλικού

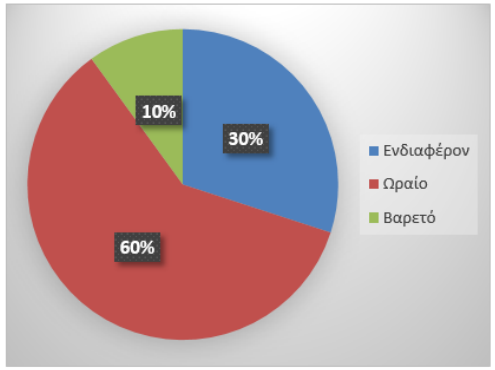

Σχήμα 5. Ενδιαφέρον μαθητών απέναντι στο διδακτικό υλικό σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς και ειδικούς θεραπευτές

Συμπεράσματα

Μέσω της συλλογής των δεδομένων αξιολόγησης (ερωτηματολόγιο) παρατηρείται πως οι εκπαιδευτικοί και οι ειδικοί θεραπευτές είχαν εμπειρία και γνώσεις για περιπτώσεις παιδιών στα οποία απευθύνεται το παρόν υλικό προσπαθώντας με τον τρόπο αυτό να αξιοποιούν μεθόδους οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες κάθε μαθητή.

Τονίζουν πως θα αξιοποιούσαν το συγκεκριμένο διδακτικό υλικό ξανά σε μελλοντικές παρεμβάσεις σε παιδιά με αυτισμό και μικρότερης ηλικιακής ομάδας μαθητές χωρίς να αλλάξουν τίποτα ως προς τη μεθοδολογία του, καθώς ήταν εξαιρετικά ικανοποιημένοι από αυτή και από τον τρόπο ανταπόκρισης των παιδιών.

Επισημαίνουν, επίσης, πως η δομή της μεθοδολογίας και τα βήματα που ακολουθήθηκαν βοήθησαν στο να ανταποκριθούν τα παιδιά στη νέα γνώση πιο αποτελεσματικά και ευχάριστα διαπιστώνοντας ιδιαίτερα σημαντική βελτίωση ως προς την αντίληψη των κοινωνικών καταστάσεων και μεγαλύτερη αυτονομία ως προς την εξυπηρέτηση.

Επιπλέον, με βάση τη συλλογή δεδομένων από το ερωτηματολόγιο, οι εκπαιδευτικοί και ειδικοί θεραπευτές θεώρησαν πως η διδακτική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν ιδανική για την αντιμετώπιση δυσκολιών ως προς τις δραστηριότητες που απαιτούσαν την ανάπτυξη της αυτονομίας. Παράλληλα, η ύπαρξη δραστηριοτήτων με οπτικό υλικό, οι απλές οδηγίες και οι ιστορίες με κοινωνικά σενάρια συνέβαλαν στην ευχάριστη χρήση του υλικού καθώς οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εκφραστούν ελεύθερα.

Σχετικά με τις ενότητες του υλικού, το βηματολόγιο εργασίας σχετικά με τις δουλειές του σπιτιού βοήθησε τα παιδιά ως προς την οργάνωσή τους και συνέβαλε στην καλύτερη λειτουργία τους βάσει προγράμματος. Επίσης, η δεξιότητα αυτο-οργάνωσης βελτιώθηκε μέσω της χρήσης των λιστών ελέγχου. Ταυτόχρονα, οι οπτικοποιημένοι κανόνες οδικής ασφάλειας ενίσχυσαν τις δεξιότητες παρατηρητικότητας και αναγνώρισης, ενώ τα καθημερινά σενάρια των καταστάσεων βοήθησαν στην καλύτερη προετοιμασία για τη διαχείρισή τους και στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησής τους για την αντιμετώπιση παρόμοιων συνθηκών.

Συζήτηση

Το διδακτικό υλικό Δεξιότητες Καθημερινής Ζωής: Καθημερινές Δραστηριότητες, βασίστηκε στην αυτόνομη διευθέτηση των καθημερινών αναγκών. Πέρα από τα θετικά σημεία της έρευνας φάνηκε πως υπήρξαν και περιορισμοί. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία τα οποία συγκεντρώθηκαν από την ποσοτική έρευνα δεν εμβάθυναν σε δυσκολίες που πιθανόν αντιμετώπιζαν οι εκπαιδευτικοί πριν από τη χρήση του παρόντος εκπαιδευτικού εργαλείου. Επίσης, το γεγονός πως το διδακτικό υλικό αξιοποιήθηκε σε συγκεκριμένες διαταραχές και χρονολογικές ηλικίες δε συνέβαλε στη σύγκριση παιδιών με διαφορετικού είδους δυσκολίες και γνώσεις έτσι ώστε να φανεί ο βαθμός ανταπόκρισης κάθε παιδιού ξεχωριστά.

Η ανάλυση των δεδομένων της έρευνας μάς δίνει τη δυνατότητα να διατυπώσουμε επιπρόσθετες προτάσεις για πληρέστερη επιστημονική διερεύνηση του υλικού. Μία από τις προτάσεις είναι να πραγματοποιηθούν παρόμοιες έρευνες σε περιπτώσεις διαφορετικών διαταραχών έτσι ώστε να φανεί ο τρόπος ανταπόκρισης μαθητών με άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες σε επικοινωνιακά ζητήματα. Τέλος, προτείνεται η διευρυμένη εφαρμογή της συγκεκριμένης διδακτικής μεθοδολογίας σε μεγαλύτερο δείγμα παιδιών και εκπαιδευτικών για περαιτέρω μελέτη και διερεύνηση του βαθμού αποτελεσματικότητάς του.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!